АНОТАЦІЯ

Терещенко О. М. Агроекологічна оцінка впливу кліматичних змін на врожайність винограду в північних областях України.

Кваліфікаційна (магістерська) робота на здобуття ступеня магістра за спеціальністю 101 Екологія. – Київський національний університет імені Тараса Шевченка ННЦ «Інститут біології та медицина, Кафедра екології та зоології. Київ, 2025

Кваліфікаційна (магістерська) робота присвячена дослідженню впливу зміни клімату на показники агрокліматичних ресурсів і врожайність винограду в північних областях України. У роботі детально досліджено загальні фізико-географічні, агрокліматичні умови північних областей України, охарактеризовано поширені сценарії змін клімату, розроблено моделі агрокліматичних умов відносно досліджуваної культури; вивчено біологічні та технологічні характеристики винограду, значення та розповсюдження; проаналізовано стан вирощування винограду та запропоновано напрямки вдосконалення врожайних якостей у досліджуваному регіоні. Детально розкрито зміну потенційних і кліматично можливих врожаїв винограду під впливом кліматичних коливань, а також розраховано економічну ефективність вирощування сортів винограду.

У представленому дослідженні використано методи аналізу та синтезу наукової літератури; математично-статистичні та розрахунково-порівняльні методи. Особистий внесок здобувача полягав в опрацюванні та аналізі численних наукових джерел.Автор аналізував одержані експериментальні дані, провів розрахунки основних показників економічної ефективності,сформулював висновки і пропозиції. З'ясовано, що агрокліматичні умови північних областей України мають значну специфіку; виноград добре адаптується до різноманітних кліматичних умов, але для забезпечення високої врожайності важливе значення мають правильно підібрані сорти; для прогнозування врожайності використовуються індикатори на різних етапах розвитку рослини – кількість суцвіть, ягід, грон; зміна клімату

демонструє тенденцію до подальшого підвищення температури, але спостерігається зниження кількості опадів до 459-550 мм у песимістичних сценаріях. Розвиток виноградарства в досліджуваному регіоні стає реальністю завдяки адаптації сортів із високою морозостійкістю та стійкістю до захворювань; стан вирощування винограду знаходиться на етапі активного розвитку (в основному в Київській області), зокрема завдяки впровадженню новітніх сортів, технологій догляду та систем зрошення. Проведені розрахунки економічної ефективності підтверджують доцільність вирощування таких сортів, як Ювілей Новочеркаська, Дубовський рожевий, Монарх.

Ключові слова: виноград, виноградарство, агрокліматичні умови, сорти винограду, вегетативний розвиток, кліматичні умови, температурні показники, морозостійкість, ландшафти, економічна ефективність.